

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»  
ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОЇ ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ЮСТИЦІЇ  
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

# **ШЕРЕШЕВСЬКІ ЧИТАННЯ:**

## **представництво в умовах надзвичайних ситуацій**

*МАТЕРІАЛИ  
Круглого столу*

*Одеса,  
15 грудня 2023 року*

Одеса  
Фенікс  
2023

**За загальною редакцією**

доктора юридичних наук, професора *С. Харитонов*,  
доктора юридичних наук, професора *І. Давидової*

**Упорядники-укладачі:**

*Давидова Ірина Віталівна* – д.ю.н., професор кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», професор;  
*Кедик Анна Іванівна* – лаборант кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

**Група організаційного та технічного забезпечення Всеукраїнської наукової конференції:**

*Глиняна Катерина Михайлівна* – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;  
*Калитенко Оксана Михайлівна* – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;  
*Матійко Микола Володимирович* – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;  
*Омельчук Олександр Сергійович* – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;  
*Бааджи Наталя Пилипівна* – к.ю.н., доцент кафедри інтелектуальної власності і патентної юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;  
*Кирилюк Алла Володимирівна* – к.ю.н., доцент кафедри інтелектуальної власності і патентної юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;  
*Кедик Анна Іванівна* – лаборант кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

*Матеріали видано за авторською редакцією.*

*Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники Круглого столу, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів та установ, які рекомендували ці матеріали до друку.*

III 49      **Шерешевські читання: представництво в умовах надзвичайних ситуацій** : матер. Круглого столу (Одеса, 15 груд. 2023 р.) [Електронне видання] / за заг. ред.: *С. Харитонов*, *І. Давидової* ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 130 с. – Режим доступу: ...  
ISBN 978-617-8395-51-3

Збірник містить матеріали доповідей з теоретичних і практичних проблем цивільного права та процесу, в тому числі особливостей представництва в умовах надзвичайних ситуацій, інших дотичних тем приватного права, які були оприлюднені на Круглому столі, що відбувся 15 грудня 2023 року в Національному університеті «Одеська юридична академія».

Збірник спрямований на ознайомлення юридичної громадськості з дослідженням науковців у сфері цивілістики і може бути корисний як у навчальному процесі, так і в науковій діяльності.

УДК 347.155

ISBN 978-617-8395-51-3

© НУ «Одеська юридична академія»,  
2023

|                                                                                                                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Симонян Юлія Юрійвна</i><br>АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНА<br>ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.....                                                                 | 65  |
| <i>Фасій Богдан Володимирович</i><br>РОЗСУД СТОРІН ДОГОВОРУ ДОРУЧЕННЯ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ЗМІСТУ<br>ДОВІРНОСТІ.....                                                 | 68  |
| <i>Атаманенко Максим Сергійович</i><br>ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В ПРОЦЕСАХ<br>ДЕТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....                                          | 72  |
| <i>Богомолова Валерія</i><br>ПРЕДСТАВНИЦТВО В ДОГОВОРАХ ОНЛАЙН КРЕДИТУВАННЯ.....                                                                               | 74  |
| <i>Веретільник Анна Ігорівна</i><br>УКЛАДАННЯ ТА РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО<br>СТАНУ.....                                                              | 78  |
| <i>Герсак Віталій Анатолійович</i><br>ВІЙНА І ПРЕДСТАВНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ<br>ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....                                                             | 81  |
| <i>Hrytsenyuk Vladyslav Oleksandrovysh, Golovatyuk Ivan Mykolayovych</i><br>TRANSFORMATION OF COPYRIGHT AT THE PRESENT STAGE:<br>INTERNATIONAL EXPERIENCE..... | 83  |
| <i>Жученко Руслан Олегович</i><br>ДОСВІД СТРАН ЄС ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ<br>ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ.....                                                                  | 87  |
| <i>Зарічанський Григорій Віталійович</i><br>ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ В УКРАЇНІ....                                                               | 90  |
| <i>Кірсанов Олексій Володимирович</i><br>ЩОДО АНАЛІЗУ ПЕРЕВАГ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУ.....                                                                          | 93  |
| <i>Кочіашивілі Альберт Давидович</i><br>КРЕДИТНІ ПРАВОВІДНОСИНИ.....                                                                                           | 95  |
| <i>Мартинюк Іван Вікторович</i><br>ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ<br>ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЄС. ТОЕРИТИЧНИЙ АСПЕКТ.....                     | 97  |
| <i>Мумерко Назар Володимирович</i><br>АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДАПТАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА<br>УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄС.....                                         | 101 |
| <i>Первак Анна Дмитрівна</i><br>ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ... ..                                                                         | 104 |
| <i>Соколов Дмитро Сергійович</i><br>ПРЕДСТАВНИЦТВО ЯК ГАРАНТІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ<br>ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....                                                 | 107 |

пати в кредитні відносини внаслідок конкретних життєвих обставин: повне знищення помешкання особи та місця її постійної роботи, що призводить до необхідності міграції в більш безпечні місця задля збереження свого життя та потягло відсутність будь-яких засобів існування.

*Веретільник Анна Ігорівна – аспірантка  
кафедри цивільного права Національного  
університету «Одеська юридична академія»*

## **УКЛАДАННЯ ТА РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

У зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації від 24 лютого 2022 року на території України було введено режим воєнного стану. Згідно з цим, Україною було розроблено незвичайний механізм реєстрації шлюбу для деяких категорій осіб. Це спрощення діє для тих, хто не має можливості перебувати під час державної реєстрації шлюбу. Також не слід залишати без уваги тему розлучень, коли подружжя зазнає певної кризи у відносинах через стрес, через відстань коли наприклад дружина з дітьми мала виїхати закордон задля безпеки, чи коли чоловік почав проходити військову службу у зв'язку з цим у багатьох українських сім'ях погіршилися відносини між собою і на жаль почастішали розлучення. Адже дуже важливо в таких непростих ситуаціях проаналізувати та підтримувати один одного та працювати над стосунками. Саме тому, відповідно до законодавства, зазнала змін і процедура розлучення.

Дослідження проблемних питань щодо укладання та припинення шлюбу привертає увагу багатьох науковців. Зокрема, О. І. Сафончик, О. М. Калітенко, Ю. Бикової, О. А. Гавриленко, І. А. Ганчева, К. М. Глиняної.

Згідно з цивільним законодавством, а саме статтею 34 СК України зазначено, що присутність присутність нареченої та нареченого в момент реєстрації їхнього шлюбу є обов'язковою, реєстрація шлюбу через представника не допускається [1].

Проте 7 березня 2022 року КМУ була прийнята постанова про «Деякі питання державної реєстрації шлюбу в умовах воєнного ста-

ну» згідно з якою, наприклад державна реєстрація шлюбу, якщо один з подружжя є поліцейським, військовослужбовцем, працівником закладу охорони здоров'я, може відбуватися відділами державної реєстрації актів цивільного стану без явки одного з пари [2]. Також можлива ускорена процедура, тепер існує можливість укласти реєстрацію шлюбу саме в день звернення.

В наслідок стрімкого росту інформаційних технологій заяву можна подати онлайн, тепер окрім письмової звичної заяви майбутнє подружжя має можливість подати заяву дистанційно на веб-порталі «Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану». Тому і реєстрація шлюбу не зобов'язує наречених до фізичної присутності, а є альтернатива і це може відбуватися за допомогою відеозв'язку, коли один з пари не має можливості бути присутнім або двоє.

На жаль нинішні реалії нашого життя показують, що відбуваються не тільки процедури створення нових сімей під чай війни, але і розлучення. Події, які відбуваються на території України, коли відчуття чи новини знесилюють все більше і більше, молоді люди починають розставляти різні пріоритети, переживати по різному стрес та зазвичай приділяти менше уваги подружнім стосункам. Проте, військові дії не повинні змушувати жити чоловіка та жінку разом, якщо двом зрозуміло, що стосунки на стадії виснаження – їх вже не врятувати.

В даний час законодавство передбачає декілька шляхів для процесу розлучення: – з позовом одного з подружжя до суду; – з письмовою заявою до ДРАЦС. Якщо в шлюбі є неповнолітні діти, або є певні об'єктивні проблеми, що унеможливають розірвання шлюбу через орган державної реєстрації актів цивільного стану, то питання слід вирішити безпосередньо в судовому порядку[3].

На жаль, доволі актуальним в наш час є питання процесу розірвання шлюбу в тимчасово окупованих територіях. У зв'язку з неможливістю відновити роботу державних установ в місцях де ведуться бойові дії, або наявна окупація, неможлива процедура розірвання шлюбу в загальному порядку відповідно до законодавства.

Під час воєнного стану реєстрація актів цивільного стану, а також процедура розлучення, може бути виконана будь – яким органом державної реєстрації згідно до внесення змін відповідно до Правил державної реєстрації актів цивільного стану. Тобто можливо подати заяву у будь – який діючий ДРАЦС чи належну судову установу на

території країни, де не є бойові дії. У разі зберігання актового запису про розірвання шлюбу на тимчасово окупованій території України державна реєстрація розірвання шлюбу проводиться відділом державної реєстрації актів цивільного стану, до якого подружжя подає заяву, саме про розірвання на підставі рішення суду[4].

Також присутні питання, щодо розлучення, коли один з сім'ї виїхав закордон, та не має можливості виїхати на територію України. Згідно до цього, один з подружжя, котрий виїхав в іншу країну, має звернутись із заявою до консульської установи України тієї країни, де він знаходиться, в свою чергу ж інший звертається до ДРАЦС, якщо у шлюбі наявні неповнолітні діти, чи існують інші обставини майнового та немайнового характеру однозначно в таких ситуаціях потрібно залучати суд. Один з подружжя має подати позов до місцевого суду, суд далі направляє запит в країну знаходження іншого з подружжя. Іноземний суд бере на себе зобов'язання з'ясувати всі обставини справи, після встановлення всіх фактів, суд зобов'язаний прийняти рішення щодо правового статусу сім'ї.

Таким чином, запровадження швидкої та значно спрощеної процедури щодо реєстрації шлюбу, є потрібним чинником, що полегшує людям створити нову ланку суспільства. Втім, як і процедура розлучення, держава надає різні варіанти розірвання шлюбу, в залежності від реальної неможливості роботи державних органів на тимчасово окупованих територіях до фізичної присутності одного з подружжя на території України

## ЛІТЕРАТУРА:

1. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січня 2002 р. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21–22. Ст.135. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
2. Постанова про Деякі питання державної реєстрації шлюбу в умовах воєнного стану від 07.03.2022 № 213. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213-2022-%D0%BF#Text>
3. Сімейний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III
4. Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні від 18.10.2000 № 52/5, зі змінами від 07.09.2022. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00#Text>